

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tlf. +45 72 26 84 00
E-mail. jm@jm.dk
Web. www.Justitsministeriet.dk

Juni 2025

Overblik over mulighederne for at foretage lydoptagelser

Overblik over mulighederne for at foretage lydoptagelser

Kriminalitet er til gene og utryghed for butiksejere, ansatte og kunder. Hvis du med henblik på at forebygge og opklare kriminalitet vil foretage lydoptagelser i din butik, f.eks. sammen med tv-overvågning, er der visse regler, som du skal iagttage, fordi lydoptagelser kan indeholde personoplysninger og dermed være omfattet af databeskyttelsesreglerne.

Det skal du overveje, før du går i gang med at foretage lydoptagelser:

Er det sagligt, relevant og nødvendigt?

Først skal du som butiksejer overveje, om det er sagligt, relevant og nødvendigt at foretage lydoptagelser, herunder om formålet med at lydoptage kan varetages på anden og mindre indgribende vis.

Hvad er lovgrundlaget?

I andet trin skal du undersøge, om du har et lovgrundlag (et sagligt formål) til at foretage lydoptagelser.

Opsæt skiltning

Hvis du kan svare "ja" til, at der er et sagligt formål med at foretage lydoptagelser, og at lydoptagelser er relevante og nødvendige, skal du i tredje trin sikre, at lydoptagelserne ikke foretages skjult.

Information af ansatte

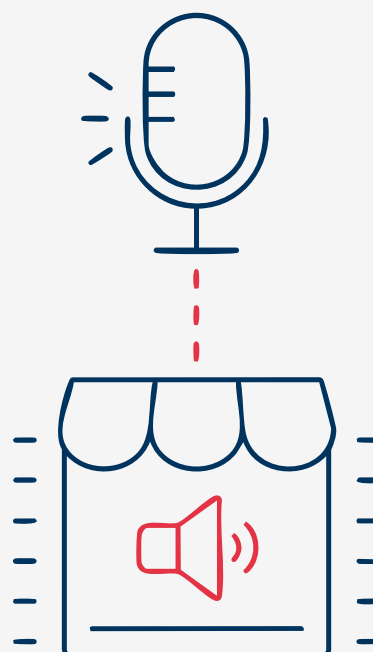
Ved siden af kravet om skiltning skal du som butiksejer og arbejdsgiver sikre dig, at dine ansatte får tilstrækkelig og tydelig information om, at der foretages lydoptagelser, og hvad optagelserne bruges til.

Risikovurdering

Endelig skal du, inden du begynder at foretage lydoptagelser, foretage en såkaldt risikovurdering, hvor du kortlægger risikoen for de registreredes rettigheder og dernæst afvejer disse risici i forhold til de forholdsregler, der bliver truffet for at beskytte disse rettigheder.

Er det sagligt, relevant og nødvendigt?

Først skal du som butiksejer overveje, om det er sagligt, relevant og nødvendigt at foretage lydoptagelser, herunder om formålet med at lydoptage kan varetages på anden og mindre indgribende vis, f.eks. ved at foretage tv-overvågning uden lydoptagelser. Konkret kan det eksempelvis være, at din butik har oplevet butikstyverier, trusler eller røverier, eller at din butik ligger i et område, som er særligt udsat for kriminalitet, så lydoptagelserne kan bidrage til forebyggelsen og opklaringen heraf. Hvis du kommer frem til, at det er relevant at foretage lydoptagelser, skal du som butiksejer overveje, om det er nødvendigt at foretage lydoptagelser i hele butikken, eller om du kan nøjes med at gøre det nogle bestemte steder, f.eks. i et kasseområde. Det bemærkes i denne sammenhæng, at det som det helt klare udgangspunkt ikke vil være sagligt, relevant og nødvendigt at foretage lydoptagelser med henblik på at forebygge og efterforske kriminalitet fra kundernes side i de dele af butikken, hvor der ikke er almindelig adgang, herunder frokoststue, personaleum, baglokale, lager mv. eller andre områder, hvor ansatte typisk har private samtaler, herunder med hinanden.

Hvad er lovgrundlaget?

I andet trin skal du undersøge, om du har et lovgrundlag (et sagligt formål) til at foretage lydoptagelser. I forhold til butiksejere vil den såkaldte interesseafvejningsregel i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra f, være relevant. Det er efter bestemmelsen et krav, at interessen i at foretage lydoptagelse overstiger kunders, ansattes mv. interesse i ikke at blive optaget. Hvis du har vurderet, at det er sagligt, relevant og nødvendigt at foretage lydoptagelser, vil denne interesseafvejning typisk falde ud til, at der godt kan ske lydoptagelse.

Opsæt skiltning

Hvis du kan svare "ja" til, at der er et sagligt formål med at foretage lydoptagelser, og at lydoptagelser er relevante og nødvendige, skal du i tredje trin sikre, at lydoptagelserne ikke foretages skjult. Dette kan ske ved, at lydoptagelsen foregår åbenlyst, f.eks. ved at opsætte tydelig skiltning om, at der foretages lydoptagelse. Skiltningen skal være tydelig både i forhold til skiltningens placering og indhold. Skiltene kan f.eks. placeres i området, hvor der lydtages, eller ved indgangen til butikken, og skiltene kan f.eks. udformes som et piktogram.

Derudover er du som butiksejer som udgangspunkt efter de databeskyttelsesretlige regler om oplysningspligt forpligtet til at give en række oplysninger om bl.a. formålet med at foretage lydoptagelser, og hvem der er ansvarlig for optagelserne. I en butikssammenhæng vil det ofte være tilstrækkeligt at orientere gennem skiltning som beskrevet ovenfor eventuelt i kombination med en folder, som er fysisk tilgængelig i butikken, eller information på butikkens hjemmeside. Reglerne om oplysningspligt er de samme for lydoptagelser som for tv-overvågning i øvrigt, dog skal private, der foretager tv-overvågning af steder eller lokaler, hvortil der er almindelig adgang eller af arbejdspladser, som udgangspunkt opsætte skiltning herom.

Information af ansatte

Ved siden af kravet om skiltning skal du som butiksejer og arbejdsgiver sikre dig, at dine ansatte får tilstrækkelig og tydelig information om, at der foretages lydoptagelser, og hvad optagelserne bruges til. Det betyder, at dine ansatte bl.a. skal informeres om, at der foretages lydoptagelse, om formålet med at lydoptage, i hvilke tilfælde optagelserne kan blive videregivet, samt hvor længe lydoptagelserne gemmes. Derudover kan der være en række ansættelsesretlige og/eller arbejdsretlige regler, herunder eventuelle aftaler med de relevante faglige organisationer på området, som du skal overholde udover databeskyttelsesreglerne.

Risikovurdering

Endelig skal du, inden du begynder at foretage lydoptagelser, foretage en såkaldt risikovurdering, hvor du kortlægger risikoen for de registreredes rettigheder og dernæst afvejer disse risici i forhold til de forholdsregler, der bliver truffet for at beskytte disse rettigheder. Hvis risikovurderingen viser, at risikoen for de personer, der bliver lydoptaget, er høj, skal man også overveje, om det er nødvendigt at gennemføre en konsekvensanalyse. For yderligere vejledning om at foretage en risikovurdering og en konsekvensanalyse henvises der til Datatilsynets hjemmeside: Risikovurdering og Konsekvensanalyse.

Sådan opbevarer, sletter og videregiver du lydoptagelserne

Pas godt på lydoptagelserne

Du skal indrette dig, så du passer godt på de personoplysninger, som indsamles ved lydoptagelser. Det betyder bl.a., at du skal sætte begrænsninger på hvilke af dine medarbejdere, der kan tilgå lydoptagelserne, eksempelvis ved at begrænse adgangen til få, relevante personer, der har et konkret arbejdsbetinget behov for at kunne tilgå optagelserne. Derudover skal der indføres konkrete sikkerhedstiltag, eksempelvis passwordbeskyttelse og logning af brugen af optagelserne.

Slet lydoptagelserne

Du skal som butiksejer sætte grænser for, hvor længe du gemmer lydoptagelserne. Det følger direkte af tv-overvågningsloven, at billed- og lydoptagelser fra tv-overvågning i kriminalitetsforebyggende øjemed som hovedregel skal slettes senest 30 dage efter, at de er optaget – eller tidligere, hvis butikken ikke har et reelt behov for at opbevare optagelserne i 30 dage. En undtagelse til slettefristen på 30 dage er bl.a. det tilfælde, hvor billed- og lydoptagelserne er nødvendige af hensyn til en indgivet politianmeldelse.

Når der er behov for at videregive eller anvende lydoptagelserne

Endelig skal du som butiksejer være opmærksom på reglerne for, hvornår du må videregive lydoptagelser. Hvis lydoptagelser med personoplysninger er optaget i forbindelse med tv-overvågning i kriminalitetsforebyggende øjemed, må de som udgangspunkt kun videregives i tre tilfælde, hvilket følger af tv-overvågningsloven:

Ved samtykke – det indebærer, at samtykket skal være frivilligt, specifikt, informeret og utvetydigt. I praksis vil der skulle indhentes samtykke fra samtlige personer, der fremgår af en lydoptagelse. Er det ikke muligt, skal videregivelsen enten indskrænkes til den del, der er samtykke til, eller der skal ske anonymisering af de personer, som ikke har givet samtykke til videregivelsen.

Ved lov – f.eks. er det lovligt at videregive lydoptagelser til Datatilsynet, som ifølge databeskyttelsesloven kan kræve enhver oplysning, der er af betydning for Datatilsynets tilsynsvirk-somhed.

Til politiet i kriminalitet-sopklarende øjemed – det betyder, at lydoptagelserne bliver videregivet for, at de kan indgå i politiets efterforskning.

Du skal være opmærksom på, at det også er videregivelse, hvis du lader andre f.eks. en kunde eller en ansat fra en anden butik gennemlytte lydoptagelserne. Derudover skal du være opmærksom på, at offentliggørelse af lydoptagelser på eksempelvis sociale medier vil være ulovligt, også selv om offentliggørelse efter din opfattelse vil virke kriminalitetsforebyggende, medmindre man kan anonymisere lydoptagelserne, eller man har indhentet samtykke fra de pågældende personer på lydoptagelsen.

Hvis lydoptagelsen er foretaget på anden vis end i forbindelse med tv-overvågning, vil lydoptagelserne ikke være omfattet af reglerne i tv-overvågningsloven, men vil fortsat være omfattet af databeskyttelsesreglerne, som også indeholder betingelser for videregivelse af personoplysninger.

Endelig skal du være opmærksom på, at lydoptagelserne ikke efterfølgende må anvendes til formål, som er uforenelige med det oprindelige formål til at foretage lydoptagelser. Eksempelvis må lydoptagelser, som foretages i kriminalitetsforebyggende øjemed, ikke anvendes til at føre kontrol med, om dine ansatte lever op til deres ansættelsesmæssige forpligtelser over for dig som arbejdsgiver.

Baggrund

Tv-overvågning er defineret i tv-overvågningslovens § 1 som vedvarende eller regelmæssigt gentagen personovervågning ved hjælp af fjernbetjent eller automatisk virkende tv-kamera, fotografiapparat eller lignende apparat, jf. tv-overvågningslovens § 1, stk. 2, 1. pkt.

Lovgrundlaget til at foretage lydoptagelser – eventuelt sammen med tv-overvågning – findes i de almindelige databeskyttelsesretlige regler. I forhold til butiksejere vil den såkaldte interesseafvejningsregel i databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra f, være relevant. Efter denne bestemmelse vil behandling af personoplysninger være lovlig, hvis behandlingen er nødvendig for, at den dataansvarlige eller en tredjemand kan forfølge en legitim interesse, medmindre den registreredes interesser eller grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, der kræver beskyttelse af personoplysninger, går forud herfor. Det er en forudsætning, at interessen hos den dataansvarlige eller en tredjemand er konkret begrundet, og at interessen dermed ikke alene er illusorisk eller spekulativ.

Reglerne om opbevaring og videregivelse af optagelser i tv-overvågningslovens § 4 c gælder for både billed- og lydoptagelser, både når lyden er optaget i forbindelse med tv-overvågning og efter omstændighederne også lyd uden billeder optaget med tv-overvågning. Hvis der foretages lydoptagelser, men det ikke sker i forbindelse med tv-overvågning, finder de almindelige databeskyttelsesretlige regler anvendelse, herunder de grundlæggende principper for behandling af personoplysninger, som findes i databeskyttelsesforordningens artikel 5. Det indebærer bl.a., at lydoptagelserne skal anonymiseres eller slettes, når det ikke længere er nødvendigt at behandle dem, jf. artikel 5, stk. 1, litra e, ligesom lydoptagelserne skal behandles lovligt og ikke må viderebehandles på en måde, der er uforenelig med de oprindelige formål med indsamlingen af oplysninger, jf. artikel 5, stk. 1, litra a og b. For yderligere vejledning om de almindelige databeskyttelsesretlige regler, henvises der til Datatilsynet, herunder til tilsynets GDPR-univers for små virksomheder: [GDPR-univers for små virksomheder](#).

Det er vigtigt at være opmærksom på, at straffelovens § 263, stk. 2, nr. 2, kriminaliserer skjult aflytning eller optagelse af samtaler mellem andre. Aflytning eller optagelse anses ikke for at være skjult, hvis den sker åbenlyst. En aflytning eller en optagelse vil være åbenlys, hvis der f.eks. er opsat tydelig skiltning herom. Skiltningen skal være tydelig både i forhold til skiltningens placering og indhold. Skiltning ved indgangen til en butik, hvor det fremgår, at der foretages aflytning eller optagelse i butikken, vil som udgangspunkt være tilstrækkelig, men det afhænger af de nærmere omstændigheder, f.eks. butikkens størrelse og indgangens indretning, om skiltning ved indgangen alene gør aflytningen eller optagelsen åbenlys.

Ovenstående retningslinjer beskriver rammerne for, hvornår du som butiksejer kan foretage lydoptagelser i kriminalitetsforebyggendeøjemed og ikke til andre formål såsom at kontrollere de ansatte. Det vil være en konkret vurdering, hvornår du kan foretage lydoptagelser til andre formål, herunder om lydoptagelser tjener et sagligt formål. Det skal hertil bemærkes, at der endvidere kan være ansættelsesretlige og/eller arbejdsretlige regler, herunder eventuelle aftaler med de relevante faglige organisationer på området, som du skal overholde.

I forhold til øvrige regler, bør du søge selvstændig juridisk vejledning, inden du iværksætter optagelser af lyd i din butik.

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tlf. +45 72 26 84 00
E-mail. jm@jm.dk
Web. www.Justitsministeriet.dk

De
Samvirkende
Købmænd

JUSTITSMINISTERIET

**DANSK
ERHVERV**